

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

3^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 9 Ιουνίου 2023 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Λαμπρόπουλος, Πρόεδρος, Βικτωρία Πισμίρη – Εισηγήτρια και Αγγελική Πουλοπούλου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 12.05.2023 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 692/15.05.2023 Προδικαστική Προσφυγή του ... .. (εφεξής ο «προσφεύγων»), ως ασκούντος ατομική επιχείρηση καθαρισμού με τον διακριτικό τίτλο «...», που εδρεύει στη ....

Κατά της Περιφέρειας ... (εφεξής η «Αναθέτουσα Αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της εταιρίας με την επωνυμία «... Ο.Ε» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής ο «παρεμβαίνων»), που εδρεύει στην ..., που άσκησε παρέμβαση στο πλαίσιο της προδικαστικής προσφυγής.

Με την προδικαστική προσφυγή, ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η υπ' αρ. 251/2023 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Αναθέτουσας Αρχής, καθώς και τα ενσωματωθέντα σε αυτήν Πρακτικά της Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού, καθ' ο μέρος έγιναν αποδεκτές οι προσφορές της παρεμβαίνουσας, καθώς και των εταιριών «... και κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός στην παρεμβαίνουσα, καθώς και κάθε συναφής πράξη.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί το οφειλόμενο παράβολο ποσού 936,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με

Αριθμός απόφασης : 974/2023

κωδικό ... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή προκήρυξε, με την υπ' αρ. 336648/5152/09.11.2022 Διακήρυξη, ηλεκτρονικό ανοικτό διαγωνισμό κάτω των ορίων για την ανάθεση Υπηρεσιών Καθαριότητας των .... για χρονική διάρκεια είκοσι τεσσάρων (24) μηνών, από την υπογραφή της σύμβασης με εκτιμώμενη αξία 187.096,77 (χωρίς Φ.Π.Α. 24%) και κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. Η ως άνω Διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 09.11.2022 με Α.Δ.Α.Μ. ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό ....

3. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

4. Επειδή, η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στις 04.05.2023 στον προσφεύγοντα, ο οποίος άσκησε εμπροθέσμως την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή στις 12.05.2023, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017. Ο προσφεύγων, η προσφορά του οποίου έγινε δεκτή, βάλλει κατά της προσβαλλόμενης, καθ' ο μέρος έγιναν αποδεκτές οι προσφορές της παρεμβαίνουσας, καθώς και των εταιριών «....» και κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός στην παρεμβαίνουσα.

5. Επειδή, στις 15.05.2023 η Αναθέτουσα Αρχή κοινοποίησε, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, την προδικαστική προσφυγή προς τους ενδιαφερόμενους, σύμφωνα με το άρ. 365, παρ. 1, σημ. α' του Ν. 4412/2016 και το άρ. 9, παρ. 1, σημ. α' του π.δ. 39/2017.

6. Επειδή, με την υπ' αρ. 872/2023 Πράξη του Προέδρου του 3ου Κλιμακίου ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία συζήτησης, κλήθηκε δε η Αναθέτουσα Αρχή όπως καταθέσει απόψεις επί της προδικαστικής προσφυγής.

Αριθμός απόφασης : 974/2023

7. Επειδή, στις 24.05.2023 εκδόθηκε η υπ' αρ. Α510/2023 απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ, με την οποία απερρίφθη το αίτημα αναστολής- παροχής προσωρινής προστασίας του προσφεύγοντος.

8. Επειδή, στις 25.05.2023 η παρεμβαίνουσα άσκησε παρέμβαση, με κοινοποίηση αυτής μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, μετ' εννόμου συμφέροντος, καθώς η προσφορά της έγινε αποδεκτή, κατά της αποδοχής της οποίας και της κατακύρωσης σε αυτήν του αποτελέσματος στρέφεται ο προσφεύγων, αιτούμενη την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής.

9. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή δεν κατέθεσε απόψεις επί της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, εάν και κλήθηκε προς τούτο.

10. Επειδή, με την προσβαλλόμενη η Οικονομική Επιτροπή της Αναθέτουσας Αρχής ενέκρινε τα Πρακτικά Νο1 και Νο2 της Επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του επίμαχου διαγωνισμού, σύμφωνα με τα οποία αναδείχτηκε προσωρινή ανάδοχος η παρεμβαίνουσα με προσφερόμενη τιμή χωρίς ΦΠΑ 153.778,00 € και συνολική αξία με ΦΠΑ 190.684,72 €.

11. Επειδή, η διακήρυξη αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού (ΕΑ ΣΤΕ 352/2016) και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους όρους της, τόσο τους τρίτους προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και το ίδιο το νομικό πρόσωπο που προκηρύσσει τον σχετικό διαγωνισμό, το οποίο υποχρεούται εφεξής και μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τα όσα ορίζονται σε αυτή (βλ. ενδεικτικά Πράξεις VI Τμήματος ΕΛΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224, 78/2007, 19/2005 κ.ά.). Ταυτόχρονα, επιβάλλεται να προσδιορίζονται επακριβώς σε αυτήν τα προς συμμετοχή στον διαγωνισμό απαιτούμενα προσόντα και τα υποβλητέα, κατά την κατάθεση της προσφοράς δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (βλ. Πράξη VI Τμήματος ΕΛΣυν 70/2006). Σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της

Αριθμός απόφασης : 974/2023

τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιοκτικού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Όπως, δε, παγίως γίνεται δεκτό, οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης στους δημόσιους διαγωνισμούς επιτάσσουν στις αναθέτουσες αρχές να διατυπώνουν τους όρους διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης στην προκήρυξη του διαγωνισμού με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία, κατά τρόπο ώστε αφενός να παρέχουν σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και επιδεικνύοντες τη συνήθη επιμέλεια διαγωνιζομένους τη δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενο των όρων αυτών και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο, αφετέρου, να καθιστούν δυνατό τον αποτελεσματικό έλεγχο του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα τιθέμενα κριτήρια (Ε.Σ Κλ.Ε 157/2017, Τμ. VI 2452/2012, 1643/2014, 6869/2015, 261/2017, βλ. και ΔΕΚ απόφαση της 18.10.2001, C-19/2000, SIAC Construcion Ltd, σκέψεις 41 έως 44, απόφαση της 29.4.2004, C-496/1999 Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, σκέψη 111, απόφαση της 10.5.2012, C-368/10, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών σκ. 109 επ.). Άλλωστε, όπως παγίως έχει κριθεί, η αρχή της ίσης μεταχείρισης και η υποχρέωση διαφάνειας απαγορεύουν στην αναθέτουσα αρχή να απορρίψει προσφορά στηριζόμενη σε λόγους οι οποίοι δεν προβλέπονται στην οικεία προκήρυξη (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 28, και απόφαση Medipac—Καζαντζίδης, C-6/05, EU:C:2007:337, σκέψη 54).

12. Επειδή, στο άρ. 89 του Ν. 3996/2011 ορίζεται ότι «...Γ. Σύσταση «Ειδικού Λογαριασμού Παιδικών Κατασκηνώσεων (Ε.Λ.Π.Κ.)» 1. Στον Οργανισμό Εργατικής Εστίας (Ο.Ε.Ε.) συνιστάται λογαριασμός με τίτλο «Ειδικός Λογαριασμός Παιδικών Κατασκηνώσεων» (Ε.Λ.Π.Κ.) με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια. Πόροι του λογαριασμού είναι η εργοδοτική εισφορά είκοσι (20) ευρώ ετησίως για κάθε εργαζόμενο, η οποία εισπράττεται με τις τακτικές

Αριθμός απόφασης : 974/2023

εισφορές του Ο.Ε.Ε., οι τόκοι των κεφαλαίων του Λογαριασμού και κάθε παροχή από χαριστική αιτία. ... 5. Για την κάλυψη της παροχής αυτής θεσπίζεται ετήσια εργοδοτική εισφορά είκοσι (20) ευρώ ανά εργαζόμενο. ...». Στο άρ. 31 του Ν. 4756/2020 ορίζεται ότι «1. Από την 1η Ιανουαρίου 2021 οι ασφαλιστικές εισφορές των μισθωτών εργαζομένων σε φορείς εκτός δημόσιων υπηρεσιών, αποκεντρωμένων διοικήσεων, Ο.Τ.Α. α` και β` βαθμού και νομικών προσώπων αυτών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου εντός Γενικής Κυβέρνησης, μειώνονται κατά τρεις (3) ποσοστιαίες μονάδες από το ύψος που είχε διαμορφωθεί την 1η.6.2020, ως ακολούθως: ... 3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν μέχρι την 31η.12.2022.». Στο άρ. 2.2.8.2 «Υπεργολαβία» της Διακήρυξης προβλέπεται ότι «Ο οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. Στην περίπτωση που ο προσφέρων αναφέρει στην προσφορά του ότι προτίθεται να αναθέσει τμήμα(τα) της σύμβασης υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους σε ποσοστό που υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή ελέγχει ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας. Ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπό του λόγοι αποκλεισμού της ως άνω παραγράφου 2.2.3.», στο δε άρ. 2.2.9 «Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής» «Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς δια του ΕΕΕΣ κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.9.1, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παραγράφου 2.2.9.2 και κατά τη σύναψη της σύμβασης δια της υπεύθυνης δήλωσης, της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016.». Σύμφωνα με το άρ. 2.2.9.2 «Αποδεικτικά μέσα» της Διακήρυξης «...Η προσκόμιση των εν λόγω δικαιολογητικών γίνεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.2 από τον προσωρινό ανάδοχο. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή

Αριθμός απόφασης : 974/2023

διεξαγωγή της διαδικασίας. ... B.9. Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8 για την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, προσκομίζει, ιδίως, σχετική έγγραφη δέσμευση των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό. Ειδικότερα, προσκομίζεται έγγραφο (συμφωνητικό ή σε περίπτωση νομικού προσώπου απόφαση του αρμοδίου οργάνου διοίκησης αυτού ή σε περίπτωση φυσικού προσώπου υπεύθυνη δήλωση), δυνάμει του οποίου αμφότεροι, διαγωνιζόμενος οικονομικός φορέας και τρίτος φορέας, εγκρίνουν τη μεταξύ τους συνεργασία για την κατά περίπτωση παροχή προς τον διαγωνιζόμενο της χρηματοοικονομικής ή/και τεχνικής ή/και επαγγελματικής ικανότητας του φορέα, ώστε αυτή να είναι στη διάθεση του διαγωνιζόμενου για την εκτέλεση της Σύμβασης. Η σχετική αναφορά θα πρέπει να είναι λεπτομερής και να αναφέρει κατ' ελάχιστον τους συγκεκριμένους πόρους που θα είναι διαθέσιμοι για την εκτέλεση της σύμβασης και τον τρόπο δια του οποίου θα χρησιμοποιηθούν αυτοί για την εκτέλεση της σύμβασης. Ο τρίτος θα δεσμεύεται ρητά ότι θα διαθέσει στον διαγωνιζόμενο τους συγκεκριμένους πόρους κατά τη διάρκεια της σύμβασης και ο διαγωνιζόμενος ότι θα κάνει χρήση αυτών σε περίπτωση που του ανατεθεί η σύμβαση....». Σύμφωνα με το άρ. 2.4.2.4 της Διακήρυξης «...- Οι οικονομικοί φορείς οφείλουν εγκαίρως και προσηκόντως να υποβάλουν ηλεκτρονικά μαζί με την προσφορά του στον (ηλεκτρονικό) φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά», με ποινή αποκλεισμού, τα στοιχεία που αναφέρονται παρακάτω: Τεχνική έκθεση στην οποία να περιγράφονται αναλυτικά: 1. Δομή Παρεχόμενων Υπηρεσιών και Επόπτευσης αυτών. ...• Περιγραφή του Τεχνικού Εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί και των συστατικών των υλικών καθαρισμού.... • Προσκόμιση αποδεικτικών εγγράφων που να αποδεικνύουν την καταλληλότητα και την ασφάλεια των υλικών προς χρήση από το προσωπικό. Τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν θα είναι καταχωρημένα στο Γενικό Χημείο του Κράτους (εφόσον απαιτείται) και θα φέρουν άδεια από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων....2. Τρόπος Αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών καθαρισμού. ... • Αριθμός διαθέσιμου προσωπικού για την κάλυψη διαφόρων έκτακτων αναγκών καθαρισμού της». Στο άρ. 2.4.3.2 «Τεχνική Προσφορά» της Διακήρυξης ορίζεται ότι «Η τεχνική

Αριθμός απόφασης : 974/2023

προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος I και II της παρούσης Διακήρυξης επί ποινή αποκλεισμού, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα I. Και όσα αναλυτικά αναφέρονται στα άρθρα 2.2.6 και 2.2.7.». Στο άρ. 6.2 «Διάρκεια σύμβασης» της Διακήρυξης προβλέπεται ότι «6.2.1 Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε εικοσιτέσσερις (24) μήνες από την αναγραφόμενη σε αυτή ημερομηνία έναρξης, η οποία σε κάθε περίπτωση θα είναι μετά τη λήξη της τρέχουσας σύμβασης καθαριότητας. ...». Στο Παράρτημα II «Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων και ΦΥΛΛΟ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ» προβλέπεται ότι «...3. Μεθοδολογία υλοποίησης ... 3.4. Παραδοτέα-Διαδικασία Παραλαβής/Παρακολούθησης: ... Υλικά Καθαριότητας ... Ο προσφέρων πρέπει να διαθέτει σχετικές ικανότητες και εμπειρία στην παροχή υπηρεσιών καθαρισμού εσωτερικών χώρων που λαμβάνουν υπόψη το περιβάλλον και οι οποίες περιλαμβάνουν, κατ’ ελάχιστο, τα παρακάτω: • χρήση προϊόντων καθαρισμού στα οποία έχει απονεμηθεί το οικολογικό σήμα της ΕΕ για καθαρισμό σκληρών επιφανειών ή άλλα σχετικά οικολογικά σήματα EN ISO 14024 τύπου I τα οποία αναγνωρίζεται επίσημα σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο στα κράτη μέλη για τουλάχιστον το 50 % των εργασιών καθαρισμού που προβλέπει μια σύμβαση... Εξακρίβωση: Ο προσφέρων πρέπει να παρέχει κατάλογο με τα προϊόντα καθαρισμού που θα χρησιμοποιηθούν για την εκτέλεση της σύμβασης και επίσης τεκμηρίωση που να αποδεικνύει τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις. Σε περίπτωση μη επάρκειας των υλικών υγιεινής θα πρέπει ο Ανάδοχος να τα αναπληρώνει εντός 24ώρου από τη σχετική επισήμανση που θα του γίνει από τον υπεύθυνο παρακολούθησης της σύμβασης. Πιο συγκεκριμένα, η ανάδοχος εταιρεία επιβαρύνεται με: ... • την παροχή 10 συσκευών όζοντος για την εξουδετέρωση αερομεταφερόμενων ιών, οι οποίες θα χρησιμοποιούνται από το προσωπικό καθαριότητας κατά τη διάρκεια καθαρισμού των γραφείων...».

Αριθμός απόφασης : 974/2023

13. Επειδή, με τον πρώτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, ο προσφεύγων υποστηρίζει πως, από την επισκόπηση των προσφορών των οικονομικών φορέων ..., καθώς και της παρεμβαίνουσας, προκύπτει ότι αυτές παρουσιάζουν ουσιώδεις ελλείψεις και πλημμέλειες, με αποτέλεσμα να καθίστανται απορριπτέες λόγω των ελλείψεων/πλημμελειών των τεχνικών προσφορών τους, κατά παράβαση των οικείων όρων της Διακήρυξης. Ειδικότερα, ως προς την εταιρία ... και «ISO ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ_signed», εντούτοις, δεν υπέβαλε αποδεικτικά έγγραφα που να τεκμηριώνουν ότι τα προτεινόμενα καθαριστικά φέρουν, είτε το οικολογικό σήμα της E.E. για καθαρισμό σκληρών επιφανειών είτε άλλα σχετικά οικολογικά σήματα EN ISO 14024 τύπου I, όπως προβλέπεται ρητώς στο άρθρο 3.4. της Διακήρυξης. Επιπλέον, αναφέρει πως η ως άνω εταιρία δεν υπέβαλε αποδεικτικά έγγραφα που να πιστοποιούν την καταλληλότητα και την ασφάλεια των υλικών προς χρήση από το προσωπικό της εταιρίας και συγκεκριμένα δελτία δεδομένων ασφαλείας, τόσο για τα καθαριστικά, απολυμαντικά και βιοκτόνα υλικά, όσο και για τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν για τις ανάγκες της σύμβασης, καθώς και αποδεικτικά καταχώρησης στο Γενικό Χημείο του Κράτους ή το Εθνικό Μητρώο Χημικών Προϊόντων (για τα καθαριστικά σκευάσματα), όπως και τη σχετική άδεια του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων για τα απολυμαντικά σκευάσματα, τα οποία, όπως ισχυρίζεται, όφειλε να τα προσκομίσει επί ποινή αποκλεισμού στο φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά», με ποινή αποκλεισμού. Ως προς την εταιρία «...», ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι κατέθεσε έγγραφο («65. ΠΡΟΛΗΨΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ_signed») αναφορικά με τον τρόπο αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών, ωστόσο δεν αναφέρει τον αριθμό του διαθέσιμου προσωπικού για την κάλυψη διαφόρων έκτακτων αναγκών, όπως απαιτείται στους όρους της Διακήρυξης, ειδικότερα από το άρ. 2.4.2.4 αυτής. Ακόμη, υποστηρίζει πως, παρά το γεγονός ότι προσκόμισε κατάλογο υλικών και εξοπλισμού («77. ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥΥΛΙΚΩΝ_signed»), εντούτοις δεν περιλαμβάνει σαφή περιγραφή πληθώρας υλικών κατ' άρ. 2.4.2.4 της Διακήρυξης (παραδείγματος χάριν, χαρτικά, κρεμοσάπουνου, συσκευών όζοντος κ.α.). Ακόμη, αναφέρει πως στο

Αριθμός απόφασης : 974/2023

έγγραφο «74. PROSPECTUS ΥΛΙΚΩΝ.signed» δεν συμπεριλαμβάνονται αποδεικτικά για καθαριστικά που φέρουν το οικολογικό σήμα της ΕΕ για καθαρισμό σκληρών επιφανειών ή άλλα σχετικά οικολογικά σήματα EN ISO 14024 τύπου I, κατ' άρ. 3.4 του Παραρτήματος II της Διακήρυξης, άρα η προσφορά της καθίσταται απορριπτή. Ως προς την **παρεμβαίνουσα**, ο προσφεύγων υποστηρίζει πως δεν περιλαμβάνει στα έγγραφα «4Λ ΤΕΧΝΙΚΗ11 (ΠΙΝ κ ΓΚΡ)ΤΕΛsgn», «4Β ΤΕΧΝΙΚΗ2 (6)sgn» κι «4Α ΤΕΧΝΙΚΗ1 (1-5)sgn» προτεινόμενες συσκευές όζοντος για την εξουδετέρωση αερομεταφερόμενων ιών, ούτε τεκμηριώνει την ικανότητά της να τις διαθέσει, σε περίπτωση ανάδειξής της ως ανάδοχου, με ανάλογα τεχνικά φυλλάδια και δελτία δεδομένων ασφαλείας. Περαιτέρω, αναφέρει πως ο φάκελος της προσφοράς της παρίσταται ελλιπής, καθώς, αν και στο Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης «2 espd-response-v2ΣΥΜ12sgn» στο σημείο Δ του μέρους II, δηλώνεται ότι στηρίζεται στην ικανότητα τρίτου φορέα, εντούτοις δεν αναγράφεται το ποσοστό της σύμβασης που θα ανατεθεί σε αυτόν, σε περίπτωση ανάδειξής της ως αναδόχου, όπως αναγράφεται στο αντίστοιχο Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης που καταθέτει ο φορέας με την επωνυμία «...» (μέρος II του ΕΕΕΣ «21 espd-response-v2ΨΓsgn» σελ. 3, στην απάντηση αναφορικά με τα τμήματα που συμμετάσχει ο φορέας). Επιπλέον, αναφέρει πως, πέραν του εγγράφου «18 ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΨΓsgn», δεν υφίσταται κάποιο συμφωνητικό δάνειας εμπειρίας ή υπεργολαβίας με το οποίο να δεσμεύονται οι δύο ανωτέρω οικονομικοί φορείς. Η παρεμβαίνουσα, επί του λόγου αυτού αναφέρει πως, σε συμμόρφωση με τις σχετικές απαιτήσεις, με το από 23.11.2022 Φύλλο Συμμόρφωσης της τεχνικής της προσφοράς δεσμεύτηκε για την παροχή 10 συσκευών όζοντος για την εξουδετέρωση αερομεταφερόμενων ιών, οι οποίες θα χρησιμοποιούνται από το προσωπικό καθαριότητας κατά τη διάρκεια καθαρισμού των γραφείων, δέσμευση που απορρέει και από την από 23.11.2022 υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου της ότι διαθέτει τον απαιτούμενο τεχνικό εξοπλισμό για την εκτέλεση των υπηρεσιών της υπό ανάθεση σύμβασης. Επιπλέον, αναφέρει πως, σε απάντηση του από 21.02.2023 εγγράφου της Αναθέτουσας Αρχής να της περιγράψει τις 10 συσκευές όζοντος, υπέβαλε στις 22.02.2023 ξεχωριστό

Αριθμός απόφασης : 974/2023

αρχείο 60 σελίδων όπου περιγράφονται οι προσφερόμενες συσκευές όζοντος με τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους. Επιπλέον, ως προς το ποσοστό υπεργολαβίας, η παρεμβαίνουσα αναφέρει πως στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της, Μέρος ΙΙ, πεδία Γ και Δ δήλωσε τον οικονομικό φορέα ... και στη σελ. 20 αυτού δήλωσε ποσοστό υπεργολαβίας 0,0065%, αντίστοιχα δε δήλωσε και ο ως άνω τρίτος οικονομικός φορέας στο ΕΕΕΣ του. Ακόμη, αναφέρει πως, λαμβάνοντας υπόψη πως κατά προφανή παραδρομή δηλώθηκε σε αμφότερα τα ΕΕΕΣ το υπό ανάθεση ποσοστό σε 0,0065% (παντελώς μηδαμινό), αντί του ορθού 0,65%, το οποίο αντιστοιχεί σε 0,0065 του συνόλου των υπό ανάθεση εργασιών, η Αναθέτουσα Αρχή ορθώς της ζήτησε με το από 21.02.2023 αίτημά της να διευκρινίσει το ποσοστό υπεργολαβίας του ..., στο οποίο αίτημα απάντησε με το από 22.02.2023 έγγραφό της ότι το ποσοστό υπεργολαβίας που θα αναλάβει ο ανωτέρω είναι 0,0065 των υπό ανάθεση εργασιών που αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,65%. Περαιτέρω, υποστηρίζει πως η υποχρέωση υποβολής έγγραφης δέσμευσης/συμφωνητικού δάνειας εμπειρίας/υπεργολαβίας ανάγεται μόνον στο στάδιο της κατακύρωσης, οπότε ζητείται από τον αναδειχθέντα προσωρινό ανάδοχο να υποβάλει το σχετικό συμφωνητικό ως δικαιολογητικό κατακύρωσης, χωρίς καμία υποχρέωση τούτο να υποβληθεί εξ' αρχής, κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς, ως στοιχείο του φακέλου δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς, διότι, κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς αρκεί η δήλωση περί στήριξης σε τρίτους-υπεργολάβους να περιέχεται στο ΕΕΕΣ του διαγωνιζόμενου οικονομικού φορέα και αντίστοιχα στο αυτοτελές ΕΕΕΣ του τρίτου, ως εν προκειμένω. Σε κάθε δε περίπτωση, αναφέρει πως η Αναθέτουσα Αρχή, στο πλαίσιο του άρ. 79, παρ. 5 του Ν. 4412/2016, με το από 22.02.2023 έγγραφό της ζήτησε από την ίδια να προσκομίσει συμφωνητικό δάνειας εμπειρίας/υπεργολαβίας με το οποίο να δεσμεύονται και οι δύο οικονομικοί φορείς, επί του οποίου απάντησε, υποβάλλοντας στις 23.02.2023 το συναφθέν από 23.11.2022 συμφωνητικό με την ατομική επιχείρηση του Ψυλλόπουλου, από το περιεχόμενο του οποίου συνάγεται η σαφής δέσμευση του τελευταίου να αναλάβει την εκτέλεση όλων των εργασιών μικροβιοκτονίας, εντομοκτονίας και μυοκτονίας της υπόψη

Αριθμός απόφασης : 974/2023

σύμβασης, στην περίπτωση που η παρεμβαίνουσα αναδειχθεί ανάδοχος του δημοπρατούμενου διαγωνισμού.

14. Επειδή, επί του πρώτου λόγου, λεκτέα τα εξής: Σύμφωνα με το άρ. 2.4.3.2 της Διακήρυξης, η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές, όπως αυτές ειδικότερα έχουν τεθεί στα Παραρτήματα I και II της Διακήρυξης επί ποινή αποκλεισμού, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται, η οποία περιλαμβάνει ιδίως τα σχετικά έγγραφα και δικαιολογητικά. Μεταξύ άλλων, στο άρ. 3.4 του Παραρτήματος II, αναφέρεται πως οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να χρησιμοποιούν προϊόντα καθαρισμού, στα οποία έχει απονεμηθεί το οικολογικό σήμα της ΕΕ για καθαρισμό σκληρών επιφανειών ή άλλα σχετικά οικολογικά σήματα EN ISO 14024 τύπου I τα οποία αναγνωρίζεται επίσημα σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο στα κράτη μέλη για τουλάχιστον το 50 % των εργασιών καθαρισμού που προβλέπει μια σύμβαση και πως, η ανάδοχος εταιρία επιβαρύνεται με την παροχή 10 συσκευών όζοντος για την εξουδετέρωση αερομεταφερόμενων ιών, οι οποίες θα χρησιμοποιούνται από το προσωπικό καθαριότητας κατά τη διάρκεια καθαρισμού των γραφείων. Συναφώς, στο άρ. 2.4.2.4 της Διακήρυξης, προβλέπεται ότι στο φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά», με ποινή αποκλεισμού, προσκομίζονται αποδεικτικά έγγραφα που αποδεικνύουν την καταλληλότητα και την ασφάλεια των υλικών προς χρήση από το προσωπικό, τα δε υλικά που θα χρησιμοποιηθούν θα είναι καταχωρημένα στο Γενικό Χημείο του Κράτους (εφόσον απαιτείται) και θα φέρουν άδεια από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων. Επιπλέον, στο παραπάνω άρθρο προβλέπεται ότι στην τεχνική έκθεση περιγράφεται ο αριθμός διαθέσιμου προσωπικού για την κάλυψη διαφόρων έκτακτων αναγκών καθαρισμού, ως επίσης περιλαμβάνεται και περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί και των συστατικών των υλικών καθαρισμού. Ο ως άνω λόγος, κατά το σκέλος που αφορά στην προσφορά της εταιρίας «... ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ», καθίσταται απορριπτέος προεχόντως ως αόριστος. Τούτο διότι, ο προσφεύγων αναφέρεται γενικώς και αορίστως στα «*προτεινόμενα καθαριστικά*» που όφειλαν να φέρουν, είτε το οικολογικό σήμα της ΕΕ για καθαρισμό σκληρών επιφανειών, είτε άλλα σχετικά

Αριθμός απόφασης : 974/2023

οικολογικά σήματα EN ISO 14024 τύπου I, καθώς και στα «καθαριστικά, απολυμαντικά και βιοκτόνα υλικά όσο και για τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν για τις ανάγκες της σύμβασης» των οποίων τα αποδεικτικά έγγραφα για την πιστοποίηση της καταλληλότητας και της ασφάλειας των υλικών προς χρήση και τα δελτία δεδομένων ασφαλείας ελλείπουν, χωρίς, εντούτοις, να αναφέρεται ειδικώς και συγκεκριμένα σε ποια εκ του συνόλου των δηλωθέντων, από την παραπάνω εταιρία, προϊόντων εντοπίζονται οι σχετικές πλημμέλειες. Ειδικότερα, ο προσφεύγων δεν προσδιορίζει ποια εκ των παρατιθέμενων στο αρχείο «ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ & ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ – ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΤΑΙΡΙΑΣ 2022_signed.pdf», και, πιο συγκεκριμένα, στον πίνακα «ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ – ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗΣ – ΑΠΕΝΤΟΜΩΣΗΣ – ΜΥΟΚΤΟΝΙΑΣ – ΓΥΑΛΙΣΜΑ ΔΑΠΕΔΩΝ» προσφερόμενα από την παραπάνω εταιρία είδη δεν πληρούν τις απαιτούμενες από τη Διακήρυξη προδιαγραφές και απαιτήσεις, προκειμένου η ΕΑΔΗΣΥ να εξετάσει και να κρίνει επί αυτών. Εξ ετέρου, όπως τούτο προκύπτει από το αρχείο με τίτλο «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ_signed.pdf» όπου περιλαμβάνονται σχετικά έγγραφα για προσφερόμενα είδη, όπως, επί παραδείγματι, για το προϊόν «TASKI Sprint Glass / DIVERSEY HELLAS A.E.», που προσφέρεται από την παραπάνω εταιρία ως «Καθαριστικό τζαμιών, καθρεπτών και άλλων γυάλινων επιφανειών ανθεκτικών στο νερό, χωρίς να αφήνει στίγματα και γραμμές. Η σύνθεσή του επιτρέπει την χρήση του προϊόντος σε όλες τις ανθεκτικές στο νερό, σκληρές επιφάνειες.» αναγράφεται ο οικείος αριθμός καταχώρησης στο Εθνικό Μητρώο Χημικών Προϊόντων (Ε.Μ.Χ.Π) (βλ. αρχείο με τίτλο «ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ & ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ – ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΤΑΙΡΙΑΣ 2022_signed.pdf», σελ. 165/199), προκύπτει ότι φέρει το οικολογικό σήμα της ΕΕ, συνοδεύεται από το δελτίο δεδομένων ασφαλείας, καθώς και από σύνοψη στοιχείων ασφαλείας (βλ. αρχείο με τίτλο «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ_signed.pdf», σελ. 60-71). Ειδικότερα δε, ως προς το οικολογικό σήμα της ΕΕ, εφόσον δεν προβλέπεται ρητά στη Διακήρυξη, η απόδειξη πλήρωσης αυτού αρκεί, εφόσον το στοιχείο αυτό προκύπτει από το οικείο τεχνικό φυλλάδιο. Συναφώς, και σε κάθε περίπτωση, η παραπάνω εταιρία κοινοποίησε την 01.03.2023, σε απάντηση εγγράφου της Αναθέτουσας Αρχής

Αριθμός απόφασης : 974/2023

που εστάλη προς όλους τους συμμετέχοντες στις 21.02.2023 μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» προς παροχή διευκρινίσεων, το από 10.04.2019 έγγραφο, όπου αναφέρεται για την κατασκευάστρια εταιρία Diversey Europe Operations B.V. «Παράρτημα 6 έκδοση 0 στην άδεια με αριθμό DK/020/006...Οικολογική Σήμανση Δανίας (Ecolabeling Denmark)» και στις 02.03.2023, το από 08.08.2019 πιστοποιητικό οικολογικού σήματος ΕΕ της παραπάνω εταιρίας για προϊόντα καθαρισμού σκληρών επιφανειών. Άλλωστε, ο προσφεύγων δεν αμφισβήτησε την παραπάνω προσκόμιση του σχετικού εγγράφου, η δε ΕΑΔΗΣΥ επιλαμβάνεται μόνο επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών των μερών της διαφοράς, κατ' άρ. 367, παρ. 1 του Ν. 4412/2016. Κατά συνέπεια, ο λόγος αυτός, κατά το σκέλος που αφορά στην προσφορά της εταιρίας «... ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ» είναι απορριπτός και ως αβάσιμος, ανεξάρτητα από την, κατά τα ανωτέρω, αοριστία του. Ως προς το σκέλος του λόγου που αφορά στην εταιρία «...», στο υποβληθέν με την προσφορά της αρχείο με τίτλο «65. ΠΡΟΛΗΨΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ.signed.pdf» εντός του φακέλου με τίτλο «ΔΙΚ-ΤΕΧΝ», δεν περιλαμβάνεται ο αριθμός του διαθέσιμου προσωπικού για την κάλυψη διαφόρων έκτακτων αναγκών καθαρισμού, παρόλο που ρητά απαιτείται στο άρ. 3.4 του Παραρτήματος ΙΙ της Διακήρυξης ότι θα αναφέρεται στην προσκομιζόμενη τεχνική έκθεση, επί ποινή αποκλεισμού. Ωστόσο, σε απάντηση σχετικού αιτήματος της Αναθέτουσας Αρχής που εστάλη προς όλους τους συμμετέχοντες στις 21.02.2023 μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» προς παροχή διευκρινίσεων, η παραπάνω εταιρία, με το από 23.02.2023 έγγραφό της που εστάλη αυθημερόν μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, απάντησε ότι «Το πλήθος των ατόμων που διαθέτει η εταιρεία μας για την κάλυψη διαφόρων εκτάκτων αναγκών ανέρχεται σε τρία (3) άτομα με δυνατότητα να αυξηθούν μέχρι και δέκα (10) άτομα για την κάλυψη των αναγκών». Άλλωστε, ο προσφεύγων δεν αμφισβήτησε την παραπάνω προσκόμιση του σχετικού εγγράφου, η δε ΕΑΔΗΣΥ επιλαμβάνεται μόνο επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών των μερών της διαφοράς, κατ' άρ. 367, παρ. 1 του Ν. 4412/2016. Κατά συνέπεια, ο ισχυρισμός αυτός απορρίπτεται ως αβάσιμος. Η παραπάνω εταιρία

Αριθμός απόφασης : 974/2023

συμπεριέλαβε στην τεχνική προσφορά της, μεταξύ άλλων, εντός του φακέλου με τίτλο «ΔΙΚ-ΤΕΧΝ», το αρχείο με τίτλο «77. ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ-ΥΛΙΚΩΝ.signed.pdf», στο οποίο περιλαμβάνεται τεχνική περιγραφή του εξοπλισμού, των υλικών και των τεχνικών στοιχείων που θα χρησιμοποιηθούν κατά την εκτέλεση της σύμβασης. Ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι «δεν περιλαμβάνει σαφή περιγραφή πληθώρας υλικών (παραδείγματος χάριν, χαρτικά, κρεμοσάπουνου, συσκευών όζοντος κ.α.)» και άρα, για το λόγο αυτό η προσφορά της καθίσταται απορριπτέα, απορρίπτεται προεχόντως ως αόριστος, διότι δεν προσδιορίζει ποια ακριβώς υλικά όφειλε όπως συμπεριλάβει στο παραπάνω αρχείο. Εξ ετέρου, και σε κάθε περίπτωση, ο ισχυρισμός αυτός απορρίπτεται και ως αβάσιμος, δοθέντος ότι, στην επίμαχη διάταξη που ο προσφεύγων επικαλείται, ήτοι το άρ. 2.4.2.4 της Διακήρυξης, αναφέρεται ότι στην τεχνική έκθεση πρέπει να περιλαμβάνεται η περιγραφή του «Τεχνικού εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί και των συστατικών των υλικών καθαρισμού.», τα δε παραπάνω υλικά που αναφέρει στον οικείο ισχυρισμό δεν ανήκουν στον τεχνικό εξοπλισμό, αλλά στα «Υλικά Καθαριότητας», όπως ειδικότερα αυτά παρατίθενται στο άρ. 3.4 του Παραρτήματος II (σελ. 63/75 Διακήρυξης). Ομοίως απορριπτέος ως αβάσιμος καθίσταται και ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι στο αρχείο με τίτλο «74. PROSPECTUS ΥΛΙΚΩΝ.signed.pdf» εντός του φακέλου με τίτλο «ΔΙΚ-ΤΕΧΝ» η παραπάνω εταιρία δεν συμπεριέλαβε αποδεικτικά για καθαριστικά που φέρουν το οικολογικό σήμα της ΕΕ για καθαρισμό σκληρών επιφανειών ή άλλα σχετικά οικολογικά σήματα EN ISO 14024 τύπου I, καθώς, εφόσον δεν προβλέπεται ρητά στη Διακήρυξη, η απόδειξη πλήρωσης της οικείας απαίτησης αρκεί, εφόσον το στοιχείο αυτό προκύπτει από το οικείο τεχνικό φυλλάδιο, συναφώς, ουδείς αποκλείεται για λόγο μη προβλεπόμενο στη διακήρυξη (βλ. Απόφαση ΔΕΕ της 2ας Ιουνίου 2016 επί της υπόθεσης C-27/15 Pippo Pizzo κατά CRGT srl), ο δε διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από την διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, και κατά συνέπεια, ανεξαρτήτως παντός άλλου, δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού για δικαιολογητικά/στοιχεία μη απαιτούμενα από τη Διακήρυξη (ΕΑ του ΣτΕ 18, 19/2011, 14 3703/2010, 1616, 254/2008). Σε κάθε περίπτωση, σε απάντηση

Αριθμός απόφασης : 974/2023

σχετικού αιτήματος της Αναθέτουσας Αρχής που εστάλη προς όλους τους συμμετέχοντες στις 21.02.2023 μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» προς παροχή διευκρινίσεων, η παραπάνω εταιρία, επισύναψε στο από 23.02.2023 έγγραφό της που εστάλη αυθημερόν μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ αποσπάσματα με τα καταχωρημένα προϊόντα από τον κατάλογο οικολογικών προϊόντων για καθαρισμό σκληρών επιφανειών από την ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο δε προσφεύγων δεν αμφισβήτησε την παραπάνω προσκόμιση των σχετικών εγγράφων, συναφώς, η ΕΑΔΗΣΥ επιλαμβάνεται μόνο επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών των μερών της διαφοράς, κατ' άρ. 367, παρ. 1 του Ν. 4412/2016. Ως προς τον πρώτο ισχυρισμό που αφορά στην προσφορά της παρεμβαίνουσας, λεκτέα τα εξής: Στο φάκελο της προσφοράς της η παρεμβαίνουσα συμπεριέλαβε, μεταξύ άλλων, το Φύλλο Συμμόρφωσης, ήτοι το περιεχόμενο των Παραρτημάτων I και II, όπου αναφέρεται ότι *«η ανάδοχος εταιρεία επιβαρύνεται με ... την παροχή 10 συσκευών όζοντος για την εξουδετέρωση αερομεταφερόμενων ιών, οι οποίες θα χρησιμοποιούνται από το προσωπικό καθαριότητας κατά τη διάρκεια καθαρισμού των γραφείων • καθαριστικά προϊόντα γραφειακών χώρων»* (βλ. αρχείο με τίτλο «3 ΦΥΛΛΟ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ FCDsgn.pdf», σελ. 7/18), στις δε προσκομισθείσες από 23.11.2022 υπεύθυνες δηλώσεις των διαχειριστών και νομίμων εκπροσώπων αυτής, αναφέρεται ότι *«ΔΙΑΘΕΤΟΥΜΕ ΤΟΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ»* (βλ. αρχεία με τίτλους «15 Υ.Δ. 2Bsgn.pdf» και «13 Υ.Δ. 1Asgn.pdf»). Επιπλέον, σε απάντηση σχετικού εγγράφου προς παροχή διευκρινίσεων της Αναθέτουσας Αρχής που εστάλη προς όλους τους συμμετέχοντες στις 21.02.2023 μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία», η παρεμβαίνουσα στις 22.02.2023, ομοίως μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, υπέβαλε έγγραφο που αφορά στον προσφερόμενο καθαριστή αέρα WINIX ZERO COMPACT. Εξάλλου, προσφεύγων δεν αμφισβήτησε την παραπάνω προσκόμιση του σχετικού εγγράφου, η δε ΕΑΔΗΣΥ επιλαμβάνεται μόνο επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών των μερών της διαφοράς, κατ' άρ. 367, παρ. 1 του Ν. 4412/2016. Συνεπώς, ο ισχυρισμός αυτός

Αριθμός απόφασης : 974/2023

απορρίπτεται ως αβάσιμος. Η παρεμβαίνουσα, στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της, στο Μέρος II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα δήλωσε στο πεδίο «Γ: Πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη στις ικανότητες άλλων οντοτήτων» ότι θα βασιστεί στον ΨΥΛΛΟΠΟΥΛΟ ΓΕΩΡΓΙΟ, στο δε πεδίο «Δ: Πληροφορίες σχετικά με υπεργολάβους στην ικανότητα των οποίων δεν στηρίζεται ο οικονομικός φορέας» δήλωσε ότι προτίθεται να αναθέσει τμήμα της σύμβασης στον παραπάνω οικονομικό φορέα (βλ. αρχείο με τίτλο «2 espd-response-v2ΣΥΜ12sgn.pdf», σελ. 4-5/22). Συναφώς, στο πεδίο «Γ: Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» του Μέρους IV: Κριτήρια επιλογής, η παρεμβαίνουσα έχει δηλώσει *«Ποσοστό υπεργολαβίας Ο οικονομικός φορέας προτίθεται, ενδεχομένως, να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας το ακόλουθο μέρος (δηλαδή ποσοστό) της σύμβασης. Επισημαίνεται ότι εάν ο οικονομικός φορέας έχει αποφασίσει να αναθέσει μέρος της σύμβασης σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας και στηρίζεται στις ικανότητες του υπεργολάβου για την εκτέλεση του εν λόγω μέρους, τότε θα πρέπει να συμπληρωθεί χωριστό ΕΕΕΣ για τους σχετικούς υπεργολάβους, βλέπε μέρος II, ενότητα Γ ανωτέρω. Προσδιορίστε 0,0065%»* (βλ. αρχείο με τίτλο «2 espd-response-v2ΣΥΜ12sgn.pdf», σελ. 20/22). Το ίδιο ως άνω ποσοστό αναφέρεται και στο υποβληθέν ΕΕΕΣ του παραπάνω τρίτου οικονομικού φορέα, ο οποίος ειδικότερα δήλωσε ότι *«ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΦΟΙ ΚΑΤΣΑΡΙΔΗ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ ιδιωτική επιχ/ση παροχής υπηρεσιών ασφαλείας ΚΗΡΥΧΘΕΙ ΑΝΑΔΟΧΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ, ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΙΚΡΟΒΙΟΚΤΟΝΙΑΣ - ΕΝΤΟΜΟΚΤΟΝΙΑΣ -ΜΥΟΚΤΟΝΙΑΣ ΘΑ ΤΙΣ ΑΝΑΛΑΒΩ ΩΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ, ΜΕ ΠΟΣΟΣΤΟ 0,0065%, ΠΡΟΣΚΟΜΙΖΟΝΤΑΣ ΤΑ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ.»* (βλ. αρχείο με τίτλο «21 espd-rsponse-v2ΨΓsgn.pdf», σελ. 3/18). Επομένως, αβάσιμα ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι δεν αναγράφεται το ποσοστό της σύμβασης που η παρεμβαίνουσα θα αναθέσει στον δηλωθέντα υπεργολάβο στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της. Ομοίως απορριπτός ως αβάσιμος καθίσταται και ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι η παρεμβαίνουσα δεν προσκόμισε έγγραφο με το οποίο να δεσμεύεται η ίδια και ο τρίτος οικονομικός φορέας ..., καθώς, όπως βάσιμα η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει, από το συνδυασμό των άρ. 2.2.8.2, 2.2.9 και

Αριθμός απόφασης : 974/2023

2.2.9.2 σημ. Β.9 της Διακήρυξης, αποδεικτικό έγγραφο περί της στήριξης στις ικανότητες άλλων φορέων προσκομίζεται από τον προσωρινό ανάδοχο και όχι κατά το στάδιο υποβολής των προσφορών. Εξ ετέρου, όπως αναφέρει η παρεμβαίνουσα, σε συνέχεια κλήσης της από την Αναθέτουσα Αρχή, προσκόμισε στις 22.02.2023, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία», το από 23.11.2022 ιδιωτικό συμφωνητικό υπεργολαβίας που συνήφθη μεταξύ της ίδιας και του .... Επομένως, κατά τα ανωτέρω, ο πρώτος λόγος απορρίπτεται στο σύνολό του.

15. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, ο προσφεύγων υποστηρίζει πως η παρεμβαίνουσα υπολόγισε εσφαλμένα το κόστος εισφορών υπέρ ΕΛΠΚ. Ειδικότερα, υποστηρίζει πως υπολογίζει την εν λόγω δαπάνη για 1 έτος αντί για 2 έτη, ως όφειλε, με βάση τη ρητή πρόβλεψη της Διακήρυξης, διότι η διάρκεια της σύμβασης θα είναι 24 μήνες. Επιπλέον, αναφέρει πως το κόστος των εισφορών υπέρ ΕΛΠΚ που αντιστοιχεί στο δεύτερο έτος της υπό σύναψη σύμβασης δε δύναται επ' ουδενί να θεωρηθεί ότι έχει ενταχθεί στο διοικητικό κόστος που υπολόγισε ο συμμετέχων φορέας ή σε κάποιο άλλο πεδίο της οικονομικής προσφοράς του, διότι ρητά ορίζεται στη Διακήρυξη και στο έντυπο της οικονομικής προσφοράς (βλ. παραπάνω με κεφαλαία γράμματα) ότι το κόστος υπέρ του Οργανισμού Εργατικής Εστίας υπολογίζεται μόνο στο πεδίο Β.5. του πίνακα οικονομικής και σε κανένα άλλο σημείο. Ακόμη, αναφέρει πως και η ίδια η Αναθέτουσα Αρχή κατομολογεί την ύπαρξη της ως άνω περιγραφόμενης πλημμέλειας, καθότι μνημονεύει στο οικείο πρακτικό της (2) ότι το ύψος εισφοράς υπέρ ΕΛΠΚ του εν λόγω συμμετέχοντος και προσωρινού ανάδοχου υπολείπεται του νομίμου, παρόλα αυτά τον ανακηρύσσει προσωρινό ανάδοχο, κατά παράβαση των σχετικών όρων της οικείας Διακήρυξης. Ακολουθώντας, υποστηρίζει πως η κρίση της Αναθέτουσας Αρχής ότι έκανε δεκτή την προσφορά της με τον ισχυρισμό ότι «δεν ανατρέπεται το τελικό οικονομικό αποτέλεσμα» κατ' αρχήν είναι αόριστη, διότι δεν αναφέρει συγκεκριμένα αριθμητικά στοιχεία που να επιβεβαιώνουν τον ισχυρισμό της, και συγκεκριμένα δεν αναφέρει ποιο θα ήταν το ορθό κόστος εισφοράς ΕΛΠΚ, κατά πόσο υπολείπεται η εν λόγω εταιρία, επιπλέον δε ότι δεν γνωρίζει τι εννοεί με την παραπάνω φράση. Εν συνεχεία,

Αριθμός απόφασης : 974/2023

υποστηρίζει πως, εφόσον στην προσφορά της εν λόγω εταιρίας εντοπίζεται παρανομία, και, συγκεκριμένα, παράβαση των διατάξεων που αφορούν τον νόμιμο υπολογισμό εισφοράς ΕΛΠΚ, η προσφορά της είναι άνευ ετέρου απορριπτέα, λόγω παράβασης νόμου, και πως είναι προδήλως παράνομο αν η Αναθέτουσα Αρχή πρόσθεσε στην τιμή της προσφοράς της το ποσό που υπολείπεται λόγω εσφαλμένου υπολογισμού της εισφοράς ΕΛΠΚ (και διαπίστωσε ότι και πάλι θα είχε τη χαμηλότερη θέση στη σειρά μειοδοσίας), διότι τούτο θα συνιστούσε αθέμιτη εκ των υστέρων τροποποίηση της τιμής της οικονομικής προσφοράς. Η παρεμβαίνουσα επί του λόγου αυτού, παραθέτοντας σχετικές διατάξεις, υποστηρίζει πως η μόνη περίπτωση που προσδιορίζεται ρητώς ο ελάχιστος αριθμός του ζητούμενου προσωπικού είναι η περίπτωση των 5 ατόμων που θα απασχολούνται με τουλάχιστον 4ωρη απασχόληση, χωρίς να αποκλείεται όλες οι επιπλέον απαιτήσεις, ήτοι οι απαιτήσεις για την διάθεση προσωπικού να καλύπτονται από τον κατ' ελάχιστον αριθμό των 5 ατόμων καθαριότητας, καθώς, στην επίμαχη διακήρυξη δεν υφίσταται κανένας περιορισμός ως προς την δυνατότητα του αναδόχου να αξιοποιήσει τον ίδιο εργαζόμενο για την καθαριότητα δύο ή περισσότερων σημείων (σε δύο ή περισσότερους ρόλους) από τους περιγραφόμενους χώρους προς καθαριότητα. Ειδικότερα, αναφέρει πως στην προσφορά της δήλωσε το συνολικό ποσό των 240 ευρώ ως συνολική δαπάνη για την εισφορά υπέρ ΕΛΠΚ για το διάστημα των 24 μηνών (συνολικά για την διετία). Ακολούθως, υποστηρίζει πως ο προσφεύγων εξάγει δήθεν βάσιμα το συμπέρασμα ότι το συνολικό ποσό των 240 ευρώ αφορά μόνο στο ένα έτος και όχι στην διετία, όταν στην προσφορά δεν δηλώνει ότι θα απασχολήσει συνολικά προσωπικό καθαριότητας 12 ατόμων για το 1 έτος, πολλώ δε μάλλον όταν εκ των ήδη οριζομένων στην διακήρυξη προκύπτει ότι απαιτείται κατ' ελάχιστον η απασχόληση προσωπικού 5 ατόμων με τουλάχιστον 4ωρη απασχόληση για την εκτέλεση των υπό ανάθεση εργασιών, χωρίς να υφίσταται οιοσδήποτε περιορισμός για την αξιοποίηση των ίδιων ατόμων σε διαφορετικά σημεία καθαριότητας. Περαιτέρω, αναφέρει πως, υπολογίζοντας τις εισφορές υπέρ ΕΛΠΚ για 12 άτομα στην διετία, εννοείται ότι το ποσό αυτό κατά το ήμισυ, δηλαδή το ποσό των 120 ευρώ, αντιστοιχεί στις εισφορές υπέρ ΕΛΠΚ για 6

Αριθμός απόφασης : 974/2023

άτομα προσωπικό στο 1 έτος, ισχυριζόμενη ότι επαληθεύονται πλήρως τα δηλούμενα στην προσφορά της, σε συμφωνία προς τους όρους της οικείας διακήρυξης. Ακόμη, υποστηρίζει πως διαπιστώνεται ότι, απασχολώντας 6 άτομα ετησίως καλύπτονται πλήρως οι ανάγκες καθαριότητας των κτιρίων που περιγράφονται στην διακήρυξη, τηρώντας συνάμα τις απαιτήσεις που τίθενται στην διακήρυξη ως προς την κατανομή αυτών σε συγκεκριμένους χώρους, με συνέπεια να απαιτούνται συνολικά 167 ώρες καθαριότητας την εβδομάδα, καθότι, ουδόλως αποκλείεται, εκ των όρων της διακήρυξης, η αξιοποίηση των ίδιων ατόμων για τον καθαρισμό περισσότερων χώρων, παρά μόνον τίθεται ως ελάχιστη η απαίτηση απασχόλησης 5 ατόμων τουλάχιστον 4ωρης απασχόλησης, απαίτηση που υποστηρίζει ότι τηρεί. Περαιτέρω, υποστηρίζει πως, σε περίπτωση που η Αναθέτουσα Αρχή διατηρούσε οιαδήποτε αμφιβολία ως προς τον ορθό υπολογισμό του κονδυλίου εισφορών υπέρ ΕΛΠΚ, ηδύνατο νομίμως, κατ' εφαρμογή του άρ. 102 του Ν. 4412/2016, να της ζητήσει να διευκρινίσει την προσφορά της, κατά το μέρος που αφορά στον υπολογισμό του συγκεκριμένου κονδυλίου.

16. Επειδή, επί του δεύτερου λόγου της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, λεκτέα τα εξής: Σύμφωνα με το άρ. 89 σημ. Γ του Ν. 3996/2011, για την κάλυψη της παροχής για τον λογαριασμό με τίτλο «Ειδικός Λογαριασμός Παιδικών Κατασκηνώσεων» (Ε.Λ.Π.Κ.), θεσπίστηκε ετήσια εργοδοτική εισφορά είκοσι (20) ευρώ ανά εργαζόμενο, κατά δε την υπ' αρ. 391505/30.08.2022 εγκύκλιο του ε-ΕΦΚΑ με θέμα «*Εργοδοτική εισφορά ποσού είκοσι (20) Ευρώ ανά εργαζόμενο, για τον Ειδικό Λογαριασμό Παιδικών Κατασκηνώσεων (Ε.Λ.Π.Κ.)*» «...*Μεταξύ των άλλων πόρων του Λογαριασμού, ορίστηκε η ετήσια εργοδοτική εισφορά είκοσι (20) ευρώ ανά εργαζόμενο με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου, καταβλητέα από τους εργοδότες οι οποίοι καταβάλουν και εισφορές υπέρ του Οργανισμού Εργατικής Εστίας (Ο.Ε.Ε.). Η εν λόγω εισφορά συνιστά ξεχωριστό λογαριασμό προς διαχωρισμό των λοιπών εισπρακτέων εισφορών υπέρ του Ο.Ε.Ε. από τον ε-Ε.Φ.Κ.Α., ο οποίος τελευταίος υποχρεούται να αποδίδει άμεσα την εν λόγω καταβαλλόμενη εργοδοτική εισφορά στον Ε.Λ.Π.Κ., προκειμένου να εξασφαλιστεί η υλοποίηση των κατασκηνωτικών προγραμμάτων εκάστου έτους. Η υποχρέωση καταβολής*

Αριθμός απόφασης : 974/2023

της ετήσιας εργοδοτικής εισφοράς των είκοσι (20) ευρώ ανά εργαζόμενο, εισπράττεται από τον e-Ε.Φ.Κ.Α., ταυτόχρονα και παράλληλα με τις τακτικές εισφορές υπέρ του Ο.Ε.Ε., μηνός Αυγούστου και έχει εφαρμογή και στις περιπτώσεις των νέων κατηγοριών ασφαλισμένων, που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 38 και 40 του Ν.4387/2016, όπως ισχύει...». Εν προκειμένω, η παρεμβαίνουσα, στο υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς που συμπεριέλαβε στην προσφορά της, δήλωσε στο πεδίο «B.1 Αριθμός εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο» «12 ΑΤΟΜΑ (ΔΩΔΕΚΑ)», συναφώς, στο πεδίο «B.5 Ύψος εργοδοτικής εισφοράς καταβλητέα από τους εργοδότες οι οποίοι καταβάλλουν εισφορές υπέρ του Οργανισμού Εργατικής Εστίας. (ΠΡΟΣΟΧΗ ΤΟ ΠΟΣΟ ΑΥΤΟ ΔΕΝ ΞΑΝΑΔΗΛΩΝΕΤΑΙ ΣΕ ΆΛΛΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ)» δήλωσε «240,00€ (12 ΑΤΟΜΑ Χ 20,00€) ΔΙΑΚΟΣΙΑ ΣΑΡΑΝΤΑ ΕΥΡΩ Εισφορές εργοδοτών υπέρ Ειδικού Λογαριασμού Παιδικών Κατασκηνώσεων» (βλ. αρχείο με τίτλο «2 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣsgn.pdf», σελ. 2/2). Συναφώς, στο άρ. 6.2.1 της Διακήρυξης προβλέπεται ότι η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε είκοσι τέσσερις μήνες (24) από την αναγραφόμενη σε αυτήν ημερομηνία έναρξης. Κατά συνέπεια, δοθέντος ότι η παρεμβαίνουσα δήλωσε στην προσφορά της ότι θα απασχοληθούν δώδεκα άτομα στην εκτέλεση της συναφθησόμενης σύμβασης, όφειλε όπως υπολογίσει το ποσό υπέρ ΕΛΠΚ, κατά τα οριζόμενα στο άρ. 89 σημ. Γ του Ν. 3996/2011, ως εξής: (12 άτομα x 20,00€) x 2, ήτοι το ποσό των 480,00€. Εντούτοις, εφόσον το δηλωθέν από αυτήν, κατά τα παραπάνω, ποσό υπολείπεται του νομίμου, η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε όπως απορρίψει την προσφορά της για τον λόγο αυτό. Απαραδέκτως δε η παρεμβαίνουσα επιχειρεί, το πρώτον με την παρέμβασή της, να υποστηρίξει ότι το δηλωθέν ποσό αντιστοιχεί σε απασχόληση έξι (6) ατόμων προσωπικού, καθώς πρόκειται για μη νόμιμη εκ των υστέρων τροποποίηση της προσφοράς της. Συναφώς, αβάσιμα η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι «νομίμως επεξηγείται στην προσφορά μας ότι αφορά σε 12 άτομα επί 20 ευρώ εισφορά ανά άτομα για διάστημα 24 μηνών (2 ετών), ήτοι για το συνολικό διάστημα διάρκειας της σύμβασης, και άρα ανάγοντας το ποσό αυτό στο έτος αντιστοιχεί σε 120 ευρώ εισφορά εργοδότη υπέρ ΕΛΠΚ, το οποίο ποσό αντιστοιχεί σε απασχόληση 6

Αριθμός απόφασης : 974/2023

ατόμων προσωπικού», καθώς, εάν επιθυμούσε την απασχόληση έξι (6) εργαζομένων, θα είχε προβεί σε σχετική δήλωση στο πεδίο Β.1, όπου αναφέρεται ο αριθμός των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο, και στο οποίο δήλωσε δώδεκα (12) άτομα. Επομένως, δοθέντος ότι το ποσό αυτό αποτελεί εργοδοτική εισφορά, η οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας υπολείπεται κατά το ποσό αυτό, κατά παράβαση της ισχύουσας ασφαλιστικής νομοθεσίας, καθιστώντας την προσφορά της απορριπτή, γενομένου δεκτού ως βάσιμου του λόγου αυτού.

17. Επειδή, με τον τρίτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, ο προσφεύγων υποστηρίζει πως η εταιρία «... ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ» υπολόγισε εσφαλμένα τις εργοδοτικές εισφορές της σε ύψος κατώτερο του νομίμου, ειδικότερα, αναφέρει πως υπολόγισε τις εργοδοτικές εισφορές με τα μειωμένα ποσοστά του Ν. 4756/2020 κατά παράβαση των διατάξεων του, όπως ίσχυαν κατά τον κρίσιμο χρόνο υποβολής προσφορών, που όριζαν ρητώς ότι τα μειωμένα ποσοστά εισφορών ίσχυαν μόνο έως 31.12.2022. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρει πως η παραπάνω εταιρία υπολόγισε εσφαλμένα τις αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές με βάση το μειωμένο ποσοστό της τάξεως του 22,77% (μειωμένο ποσοστό του Ν. 4756/2020) για όλο το χρονικό διάστημα της σύμβασης (βλ. αρχείο «ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡ. 68 Ν. 3863.2010_signed», όπου ρητά αναφέρει ότι υπολογίζει τις εισφορές με το συγκεκριμένο ποσοστό). Εντούτοις, αναφέρει πως η Διακήρυξη του διαγωνισμού δημοσιεύτηκε στις 09.11.2022, και ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών των συμμετεχόντων φορέων ορίστηκε η 23.11.2022, προσδιορίστηκε δε ότι η διάρκεια εκτέλεσης του έργου θα είναι 24 μήνες, και ως ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού ορίστηκε η 24.11.2022, άρα, κατά το χρονικό σημείο υποβολής των προσφορών, η διάταξη του άρθρου 31 του Ν. 4756/2020 όριζε ρητά και με σαφήνεια ότι οι μειώσεις που προβλέπει στις εισφορές ισχύουν μόνο μέχρι 31.12.2022. Αντίθετα, αναφέρει πως η εταιρία «... & ΣΙΑ Ε.Ε.» υπολόγισε τις αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων της με βάση ποσοστό 22,77% για όλο το χρονικό διάστημα της σύμβασης, παρά τον εξαιρετικό χαρακτήρα της προαναφερθείσας νομοθετικής ρύθμισης και τη συνακόλουθη περιορισμένη χρονική ισχύ της, με αποτέλεσμα

Αριθμός απόφασης : 974/2023

η προσφορά της να παραβιάζει τις διατάξεις της ασφαλιστικής νομοθεσίας, όπως ίσχυαν κατά τον κρίσιμο χρόνο υποβολής των προσφορών.

18. Επειδή, επί του τρίτου λόγου της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, λεκτέα τα εξής: Από τη σαφή γραμματική διατύπωση της προεκτεθείσας στη σκ. 12 της παρούσας ρύθμισης του άρ. 31 του Ν. 4756/2020, και ιδίως της παραγράφου 3 αυτού, τον σκοπό της, όπως αυτός διαγράφεται στην οικεία εισηγητική έκθεση (ελάφρυνση του μισθολογικού κόστους κατά την δύσκολη οικονομική συγκυρία που είχε διαμορφωθεί εξαιτίας της επιδημίας του κορωνοϊού) και τη συστηματική της θέση στο πλέγμα των οικείων κοινωνικοασφαλιστικών ρυθμίσεων, συνάγεται ότι αυτή ενέχει εξαιρετικό, προσωρινό χαρακτήρα, ώστε, μετά την πάροδο του ρητώς οριοθετημένου χρονικού πεδίου εφαρμογής της, επανέρχεται αυτοδικαίως το προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς, εκτός εάν, εν τω μεταξύ, ο νομοθέτης, επανεκτιμώντας την οικονομική κατάσταση, προβεί σε νέα ρύθμιση (ΔΕφ Πειραιά Α338/2022, σκ. 7-8). Κρίσιμος χρόνος, από την άποψη του ισχύοντος νομοθετικού καθεστώτος, για τη διαμόρφωση της προσφοράς συμμετέχοντος σε διαγωνισμό, είναι ο χρόνος της διενέργειας του διαγωνισμού (ΕΑ ΣΤΕ 74/2021, 17/2011, 89/2010, 1194/2009). Σύμφωνα δε με την αρχή της νομιμότητας, που διέπει το σύνολο της διοικητικής δράσης, κάθε διακήρυξη δημόσιου διαγωνισμού πρέπει, ακόμη και αν ελλείπει σχετική ρήτρα, να ερμηνεύεται ως επιβάλλουσα στους οικονομικούς φορείς να τηρούν, κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς τους, τις κείμενες διατάξεις, μεταξύ των οποίων προέχουσα θέση έχουν οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί της κατώτερης νόμιμης αμοιβής της εργασίας και της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΑ ΣΤΕ 1100/2010, 791,840,1172/2008). Συνεπώς, οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν, επί ποινή αποκλεισμού, να διαμορφώσουν την οικονομική τους προσφορά συμπεριλαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, και το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά, στους ίδιους δε απόκειται να αναζητήσουν στην κείμενη ασφαλιστική νομοθεσία το ποσοστό της ασφαλιστικής εισφοράς που αντιστοιχεί στους απασχολούμενους που θα χρησιμοποιήσουν για την παροχή των ένδικων υπηρεσιών, προκειμένου να το συνυπολογίσουν στη προσφερόμενη από αυτούς τιμή.

Αριθμός απόφασης : 974/2023

Περαιτέρω, οικονομική προσφορά, που δεν καλύπτει το ελάχιστο κατά νόμο εργατικό και ασφαλιστικό κόστος για την παροχή των προς ανάθεση υπηρεσιών, αποκλείεται από τον διαγωνισμό (ΣτΕ ΕΑ 288/2020, 198/2013). Εν προκειμένω, η εταιρία «... & ΣΙΑ Ε.Ε.» υπολόγισε τις αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων της με ποσοστό 22,77%, όπως δήλωσε στο αρχείο με τίτλο «ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡ. 68 Ν. 3863.2010» (σελ. 2/2). Όπως προεκτέθηκε, η σύμβαση θα έχει διάρκεια είκοσι τέσσερις μήνες (24), σύμφωνα δε με το άρ. 1.5, ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών είχε οριστεί η 24η.11.2022, δηλαδή, σε κάθε περίπτωση, η εκτέλεση της σύμβασης, ή έστω το μεγαλύτερο μέρος αυτής, θα ελάμβανε χώρα μετά τις 31.12.2022. Προκειμένου οι διαγωνιζόμενοι να υπολογίσουν τις ασφαλιστικές εισφορές τους, είναι υποχρέωσή τους να υπολογίσουν την οικονομική προσφορά τους σύμφωνα με την κείμενη εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία. Εντούτοις, κατά το χρόνο υποβολής των προσφορών, ουδόλως είχε εκδοθεί κάποια νομοθετική ρύθμιση που να αφορά σε παράταση της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών πέραν της 31ης.12.2022, άρα οι προσφέροντες όφειλαν όπως υπολογίσουν την οικονομική προσφορά τους βασιζόμενοι, τουλάχιστον για το διάστημα μετά την ως άνω ημερομηνία, ασφαλιστικές εισφορές, όπως αυτές ίσχυαν προ της μείωσής τους, κατά τις ανωτέρω διατάξεις. Όπως προεκτέθηκε, μεγάλο τμήμα της συναφθυσόμενης σύμβασης θα αφορούσε σε μεταγενέστερο, της ως άνω ημερομηνίας, χρονικό διάστημα, ήτοι, μετά το σαφώς προσδιορισμένο χρονικό σημείο έως το οποίο ίσχυαν οι μειωμένες ασφαλιστικές εισφορές. Δοθέντος ότι η εταιρία «... & ΣΙΑ Ε.Ε.» υπολόγισε στην προσφορά της ασφαλιστικές εισφορές που υπολείπονται των νομίμων, η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε όπως απορρίψει την προσφορά της για τον λόγο αυτό (ΔΕΦ Αθηνών 236/213, 511/2013 και εκεί αναφερόμενη νομολογία του ΣτΕ, ΔΕΦ Αθηνών 427/2011, 512/2011). Δηλαδή, εφόσον η οικονομική προσφορά της υπολείπεται, λόγω της αναφοράς μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών, του ελάχιστου κατά νόμο εργατικού κόστους, όπως αυτό προσδιορίζεται και από τις εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές, καθίσταται απορριπτέα, χωρίς να απαιτείται κατά νόμο η διενέργεια εξειδικευμένων υπολογισμών, καθώς, το ζήτημα των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών

Αριθμός απόφασης : 974/2023

που ρυθμίζεται από τις διατάξεις του νόμου και όχι από τις διακηρύξεις των διαγωνισμών, αποτελεί ζήτημα εφαρμογής του νόμου και όχι ζήτημα μεθοδολογίας υπολογισμού των εισφορών αυτών (βλ. ΔΕφΤρίπολης Α197/2022, σκ. 4). Κατόπιν των ανωτέρω, ο τρίτος λόγος της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής γίνεται δεκτός ως βάσιμος.

19. Επειδή, με τον τέταρτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, ο προσφεύγων υποστηρίζει πως η εταιρία «...» στο έντυπο της οικονομικής της προσφοράς δήλωσε ότι το ποσό της προσφοράς της χωρίς ΦΠΑ ισούται με 169.623,53€, ωστόσο, προσθέτοντας τα επιμέρους ποσά, η ίδια (η ως άνω εταιρία) παραθέτει ότι προκύπτει το συνολικό προσφερόμενο τίμημά σε 166.079,17€. Σύμφωνα με τα όσα δηλώνει, προκύπτει 1.170,68€ (ΚΟΣΤΟΣ ΥΠΕΡ ΕΛΠΚ) +115.933,83€ (ΝΟΜΙΜΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ)+ 28.972,81€ (ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ) +17.257,50€ (ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ)+ 2.544,35€ (ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ), 200,00€ (ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΟ ΚΕΡΔΟΣ)= 166.079,17€ (Σύνολο) και όχι 169.623,53€, ήτοι παρουσιάζει απόκλιση ύψους 3.544,36€. Ακολούθως, υποστηρίζει πως η εν λόγω ασάφεια είναι ουσιώδης, διότι δε δύναται να προκύψει από την προσφορά της ποιο είναι εν τέλει το συνολικό κόστος που προτείνει, δηλαδή 169.623,53€, όπως η ίδια δηλώνει, ή 166.079,17€. €, το οποίο είναι το άθροισμα των επιμέρους κονδυλίων που υπολογίζει. Συναφώς, υποστηρίζει πως, η πλημμέλεια αυτή κατά την προαναφερθείσα νομολογία καθιστά ασαφή την προσφερόμενη τιμή και άγει σε υποχρεωτική απόρριψη της προσφοράς του, καθόσον η ασυμφωνία του συνολικού προσφερόμενου τιμήματος με το άθροισμα των καταχωρήσεων στα επιμέρους πεδία που περιλαμβάνονται στην προσφορά δεν μπορεί να θεωρηθεί ασάφεια ή σσονος σημασίας ή ατέλεια ή επουσιώδης παράλειψη δυνάμενη να διορθωθεί μέσω της διαδικασίας υποβολής διευκρινίσεων του άρ. 102, διότι τούτο θα είχε ως συνέπεια την αθέμιτη τροποποίηση της προσφοράς.

20. Επειδή, επί του τέταρτου λόγου της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, λεκτέα τα εξής: Η εταιρία «...» στο έντυπο της οικονομικής της προσφοράς δήλωσε στο πεδίο «ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΙΣ Φ.Π.Α. (ΚΑΘΑΡΗ ΑΞΙΑ):» *«Αριθμητικώς 169.623,53 € Ολογράφως Εκατόν εξήντα εννέα χιλιάδες εξακόσια είκοσι τρία ευρώ και πενήντα τρία λεπτά»* (βλ. αρχείο με τίτλο «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Αριθμός απόφασης : 974/2023

ΠΡΟΣΦΟΡΑ.signed.pdf», σελ. 1/3). Συναφώς, το ίδιο ποσό δήλωσε και στο αρχείο με τίτλο «Supplier_Offer_Value_231122.signed.pdf». Ωστόσο, αθροίζοντας τα επιμέρους ποσά, όπως αυτά αποτυπώνονται στον πίνακα «*B. ΕΙΔΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ δυνάμει του άρθρου 68 του Ν.3863/2010, όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει*» (βλ. αρχείο με τίτλο «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ.signed.pdf», σελ. 3/3), προκύπτει το εξής άθροισμα: 1.170,68 € + 115.933,83 € + 28.972,81 € + 17.257,50 € + 2.544,35 € + 200,00 € = 166.079,17€. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι το δηλωθέν ως συνολικό ποσό εκ μέρους της παραπάνω εταιρίας δεν αντιστοιχεί στο άθροισμα των επιμέρους ποσών που η ίδια έχει παραθέσει στην ανάλυση της οικονομικής προσφοράς της. Εντούτοις, η παραπάνω πλημμέλεια, ήτοι η αναγραφή εσφαλμένου αθροίσματος, δεν καθιστά την προσφορά της απορριπτέα, δοθέντος ότι πρόκειται για εσφαλμένη μαθηματική πράξη, η δε προσφεύγουσα ουδόλως πλήττει τα επιμέρους αυτά ποσά που συνιστούν το σύνολο, ει μη μόνον την αναγραφή αυτού στην υποβληθείσα οικονομική προσφορά της. Συναφώς, η Αναθέτουσα Αρχή ηδύνατο, σε περίπτωση που έκρινε τούτο αναγκαίο, να καλέσει την παραπάνω εταιρία προς παροχή διευκρινίσεων, κατ' άρ. 102 του Ν. 4412/2016. Επομένως, ο λόγος αυτός απορρίπτεται ως αβάσιμος.

21. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, το δε παράβολο να επιστραφεί.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ακυρώνει την υπ' αρ. υπ' αρ. 251/2023 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Αναθέτουσας Αρχής καθ' ο μέρος έγιναν αποδεκτές οι προσφορές της παρεμβαίνουσας, στην οποία κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός, καθώς και της εταιρίας «...& ΣΙΑ Ε.Ε.», κατά τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου.

Αριθμός απόφασης : 974/2023

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 09.06.2023 και εκδόθηκε στις 29.06.2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΡΑΝΤΙΔΟΥ